

ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΑΛΚΗ ΖΕΗ

Με μολύβι

φάμπερ

νούμερο

δύο

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΝΤΟΥΝΙΑ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΚΕΑΣ, ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ Κολιάτσου. Στις 15 του Δεκέμβρη.

Από τους γνωστούς μου, την ίδια ημερομηνία, με διαφορετική χρονολογία, έχουν γεννηθεί ο Ζορζ Σεμπρούν και ο Νίκος Κούνδουρος. Εγώ πέφτω κάπου ανάμεσα στους δύο. Τον Σεμπρούν που μ' αρέσει πολύ σαν συγγραφέας τον γνώρισα στο Παρίσι στο σπίτι της Μελίνας την εποχή της Χούντας. Δεν ξέρω πώς ήρθε η κουβέντα και ανακαλύψαμε πως γεννηθήκαμε την ίδια μέρα.

– Ωραία, μου λέει, να φύγουμε και μαζί για να 'χουμε καλή παρέα.

Γελάσαμε. Ήμασταν αρκετά νέοι κι οι δυο μας. Εκείνος έφυγε πριν από λίγο καιρό, δεν με πήρε μαζί του· ήταν πολύ ευγενική ψυχή.

Με τον Νίκο γνωριζόμαστε από τα πολύ νεανικά μας χρόνια. Κι όσο ζούσε η πρώτη συντροφός του, η Μπριτ, γιορτάζαμε τα γενέθλιά μας αρκετές χρονιές

στο σπίτι της. Ερχόντανε ο γιος τους, ο γιος μου, που είχε δουλέψει μαζί με τον Νίκο και του είχε εκείνος ξέχωρη αγάπη, και φίλοι που ταίριαζαν σε ηλικία πιο πολύ με τα παιδιά μας παρά με μας. Ο Νίκος στις ομορφιές του έκλεβε την παράσταση. Η Μπριτ μαγείρευε γουρουνόπουλο αλλά σουηδικά κι οι συζητήσεις για τέχνη και πολιτική έδιναν κι έπαιρναν. Από τότε που έφυγε η Μπριτ, δεν ξαναγιορτάσαμε μαζί. Κρίμα. Ήτανε πολύ ωραία.

Μπορούσα να είχα γεννηθεί στη Σάμο, όπως η αδελφή μου η Λενούλα. Η μαμά καταγόταν από τη Σάμο και τον μπαμπά τον είχαν μεταθέσει από την Αθήνα, όπου δούλευε υπάλληλος στην Τράπεζα Αθηνών, στο Βαθύ.

Η Λενούλα ήταν σχεδόν δύο χρονών όταν η μαμά περίμενε εμένα. Ο μπαμπάς πήρε ξανά μετάθεση για την Αθήνα. Έτσι την άφησαν εκείνη εκεί, ώσπου να γεννηθώ εγώ, με τον παππού και τη μεγάλη αδελφή της μαμάς. Φαντάζομαι ότι η Λενούλα θα πέρασε εκεί ζωή χαρισάμενη και δεν θα είχε καμιά όρεξη να έρθει στην Αθήνα για να βρει μες στο σπίτι ένα ξένο πλάσμα που δεν έμοιαζε καθόλου με παιδί, αφού ζύγιζε μόλις δύο κιλά, τριακόσια γραμμάρια και δεν είχε ούτε μια τρίχα στο κεφάλι. Αντίθετα, φωτογραφίες της μωρό τη δείχνουν πολύ όμορφη, παχουλή, με πολλά

Εγώ, ενός έτους, με τον νονό μου τον θείο Πλάτωνα

μαλλιά. Λένε όλοι πως όταν ήρθε στην Αθήνα, μόλις είχα γεννηθεί, παρόλο που δεν ήτανε ακόμη ούτε δύο χρονών, περπατούσε και μιλούσε και γενικά ήτανε πολύ έξυπνη.

Τη ζωή μας στην οδό Κέας δεν μπορεί να τη θυμάμαι γιατί φύγαμε αποκεί όταν εγώ ήμουνα δύο χρονών. Η αδελφή μου που έχει ως τα τώρα μνήμη ελέφαντα μου περιγράφει με λεπτομέρειες το σπίτι μας. Θυμάται πως δεν μπορούσε να με υποφέρει, όχι γιατί έκλαιγα, μα γιατί μέσα στο δωμά-

Ενός έτους, φωτογραφία Nelly's

τιό της μπήκε μια κούνια μ' ένα ξένο πλάσμα. Θυμάται ακόμα πως όταν με κάθιζαν σ' ένα ψηλό καρεκλάκι και ήμουνα ξυπόλυτη, ερχόταν και μου δάγκωνε το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού, εγώ τσίριζα κι όταν έμπαινε η μαμά και τη ρώταγε τι έχω, εκείνη απαντούσε πως ήμουνα απλούστατα κλαφιάρικο μωρό. Η μαμά όμως την παραφύλαξε, είδε τι έκανε, της έβγαλε τότε το παπούτσι, της δάγκωσε δυνατά το μεγάλο δάχτυλο κι από τότε η αδελφή μου έκοψε τη συνήθεια γιατί... μπορούσε να της έχει μείνει ως τώρα.

Εκείνο το καλοκαίρι –μόλις είχα κλείσει τα δυόμισι και η Λενούλα ήταν τεσσάρων– ήρθε ο παππούς να μας πάρει να πάμε στη Σάμο. Δεν ξέραμε γιατί δεν πήγαμε με τη μαμά και τον μπαμπά κι ούτε φανταζόμασταν πως δεν θα ξαναγυρίζαμε κοντά τους παρά μόνο όταν θα πηγαίναμε σχολείο.

Στο σπιτικό μας φαίνεται είχε γίνει μεγάλη αναστάτωση. Η μαμά κόλλησε ιλαρά από μένα που εξελίχτηκε σε φυματίωση. Τότε η φυματίωση θεραπευόταν με καλή τροφή, καθαρό αέρα κι ένα φάρμακο που το έλεγαν ριμιφόν. Κάπου το πήρε τ' αυτί μας και νομίσαμε πως είναι καμιά ξένη πόλη κι όταν μας ρωτούσαν τα παιδιά στο Μαλαγάρι, στη Σάμο, πού είναι η μαμά μας, η Λενούλα απαντούσε ξιπασμένα: «Στο Ριμιφόν».

Για μας δεν υπήρχε πρόβλημα, θα μέναμε στο νησί

ώσπου η μαμά να γίνει καλά. Το σπίτι φαίνεται στην οδό Κέας το διέλυσαν, η μαμά πήγε σε σανατόριο στην Πάρνηθα κι ο μπαμπάς στο ξενοδοχείο Ερμής. Έτσι δεν έμεινε τίποτα από την οδό Κέας, μόνο η Λενούλα –δεν ξέρω γιατί– όταν ήθελε να περηφανευτεί για κάτι έλεγε: «Εμείς στην οδό Κέας κάναμε αυτό ή εκείνο» και το Κέας το πρόφερε σαν να ήτανε κάτι πολύ σπουδαίο. Έτσι πίστεψα κι εγώ πως η οδός Κέας πρέπει να ήτανε κάπως σαν μικρό παλάτι.

Όταν μεγάλη πια έφαξα από περιέργεια να δω το σπίτι που μέναμε, είδα μια παλιά μονοκατοικία που κάτω ήταν ένα μεγάλο καφενείο κι από πάνω το διαμέρισμα που μέναμε εμείς μ' ένα μπαλκόνι που έβλεπε στον δρόμο.

Στη Σάμο ήμασταν πολύ ευτυχισμένες. Οι γονείς μας δεν μας έλειπαν καθόλου. Τον χειμώνα μέναμε στο σπίτι του παππού στο Βαθύ με τη θεία μας κι εκείνον και το καλοκαίρι στο Μαλαγάρι. Δεν ξέρω γιατί, τα σπίτια εκεί, είτε μικρά είτε μεγάλα, τα λέγανε πύργους. Λίγο πιο πάνω από το σπίτι μας, ανάμεσα στα ψηλά πεύκα, ήτανε το πυργάκι, το βασίλειο του παππού. Είχε δύο δωμάτια· το υπνοδωμάτιό του μ' ένα σιδερένιο κρεβάτι σχετικά στενό, ένα κομοδίνο και μια μικρή ξύλινη ντουλάπα, και το άλλο είχε από πά-

Η μαμά κι εγώ έξι μηνών. Ο μπαμπάς και η Λενούλα δύο χρονών

νω ως κάτω στους τοίχους ξύλινα ράφια γεμάτα βιβλία κι ένα καρυδένιο τραπέζι –το γραφείο του– γεμάτο λογής λογής χαρτιά. Έτσι εμείς στο άλλο σπίτι μπορούσαμε να παίζουμε και να φωνάζουμε όσο θέλαμε χωρίς να τον ενοχλούμε.

Τόση ελευθερία όση έχω νιώσει στη Σάμο δεν την έχω ξανανιώσει ποτέ μου· ούτε μικρή ούτε μεγάλη. Όλη αυτή τη ζωή μας με μικρές παραλλαγές την περιγράφω στο βιβλίο μου *Το καπλάνι της βιτρίνας*. Μια εικόνα όμως που δεν ξέρω γιατί –δεν την αναφέρω εκεί– μου έρχεται συχνά στον νου ολοζώντανη:

Ο παππούς φοράει μια παλιά βελάδα. Εμείς, εγγόνια, ανίψια και παρανίψια, ντυμένα με παλιά και ξεθωριασμένα από τον ήλιο ρούχα. Ο παππούς να πηγαίνει μπροστά κι εμείς, όλα τα παιδιά τσούρμο από πίσω του, να φτάνουμε στην παραλία και να προχωρούμε, να προχωρούμε μέσα στη θάλασσα έτσι με τα ρούχα, κι άμα μας έφτανε το νερό στον λαιμό, να γδυνόμαστε και να μένουμε μόνο με το βρακί μας.

Ήθελε ο παππούς να εξασκηθούμε ώστε να γδυνόμαστε μέσα στη θάλασσα, γιατί έτσι που μπαينوβγαίναμε στις βάρκες, αν αναποδογύριζε καμιά και βρισκόμασταν στο νερό, να μπορούμε να ξαλαφρώσουμε από τα ρούχα και να κολυμπήσουμε ελεύθερα.

Ο παππούς

Τώρα που συλλογιέμαι το θέαμα δεν θυμάμαι κανέναν απ' όσους μας κοίταζαν να του φαινότανε αστείο ούτε καν που οι ουρές της ρεντιγκότας του παππού έπλεαν στο νερό σαν ψάρια.

Το σπίτι στο Μαλαγάρι της Σάμου, ερείπιο πια

ISBN: 978-618-03-3502-6

9 786180 335026

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83502

metaxmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ

e-book